

PAYKULL benämns *pelidnus* och som sedan bär detta namn hos THOMSSON med beteckningen »Ej sällsynt i medlersta Sverige» (Skandinavians coleoptera I, p. 264). Ej underligt således, att den återfinnes litet varstans i landet. THOMSSON och andra äldre författare karakterisera icke arten genom det numera allmänt använda kännetecknet från tarsernas översida (fårade längs mitten). Den anförda karaktären »prothorace oblongo» ger dock redan den gott besked, så att saken synes ganska klar.

GRILL (Catalogus coleopterorum, Sthlm 1896) har emellertid i sin katalog fattat THOMSSONS *pelidnus* som *micans* NICOL., samtidigt som han för PAYKULLS *pelidnus*, som av THOMSON anföres som källa för sin art, till *puellus* DEJ, numera allmänt fattad som en varietet till samme författares *Thoreyi*. Och därmed förklaras det uppkomna misstaget. *Thoreyi* DEJ tillhör således sedan gammalt vår fauna tillsammans med sin varietet *puellus* DEJ och har sin utbredning över mellersta Sverige. För *micans* NICOL måste däremot lokaler eftersökas, då dess i GRILLS katalog uppgivna utbredning utan tvivel är hämtad från THOMSON och således rätteligen hänför sig till *Thoreyi*, DEJ.

Arterna och utbredningen av undersläktet *Europhilus* i Norden blir efter detta i enlighet med HEYDEN, REITTER och WEISES katalog följande:

Gen. *Agonum* BON.

Subg. *Europhilus*, CHAUD.

scitulum DEJ.—Sk., Norge.

micans NICOL.—Sverige? Danm., Norge.

fuliginosum PANZ.—Sk.-Lappl. Danm., Norge.

piceum L.—Sk.-Lappl. Danm., Norge.

= *picipes* FABR.

gracile GYLL.—Sk.-Lappl. Danm., Norge.

= *gracilis* STURM.

consimile GYLL.—Lappl. Västerbotten, Sthlm (MUCHART) Norge.

Thoreyi DEJ.—Sk.-Upl. Danm., Norge.

= *pelidnum* SIEPH.

» THOMS.

v. *puellum* DEJ.—Med föregående.

= *pelidnum* PAYK.

N. A. Kemmer.

»Spindelnät med sänklod». — Den av DR C. O. VON PORAT i »Ent. Tidskrift», vol. 38, p. 327, 1917 meddelade intressanta iakttagelsen över ett »Spindelnät, utspänt i luften medelst sänklod», erinrar mig om liknande iakttagelser, som jag vid 15 års ålder nedskrev i mitt förstlingsarbete »Über den Kannibalismus der Kreuzspinne». Som denna studie senare förkom och icke blev tryckt, tillåter jag mig nu efter minnet återgiva mina iakttagelser över denna sak till bekräftande av det

von PORAT'ska meddelandet. Jag håller det emellertid icke för osannolikt, att liknande iakttagelser redan meddelats av andra i den arachnidologiska litteraturen.

I Kolbuszowa (Galizien) iakttog jag ofta nät av en kors-spindelart, vilka hängde fritt i luften ungefär som tvättkläder, uthängda till torkning. Ett grönt eller torrt almlöv höll det utspänt. Lyfte jag försiktigt bladet, drog sig nätet samman allt eftersom den som sänklod fungerande tygden lättades. Spindeln höll sig därvid till synes rådvill kvar i centrum av nätet. Lät jag bladet sjunka, återtog nätet sin ursprungliga spännvidd.

Jag upprepade ofta detta experiment och alltid återtog nätet slutligen den form, som givits det av den lilla byggmästaren. Understundom blev det dock för mycket för ägaren till nätet. Den begav sig till marken med tillhjälp av en av sina reserv-trådar, eller också — och detta rent av oftast — försökte den genom en egendomlig skakning av nätet bringa det i ordning.

»Huru kan nu en spindel råka på denna så att säga Newtonska tanke?» frågade jag mig den gången. Och jag får nu ge det samma förklaring, som jag då som skolgosse fann vara den närmast till hands liggande.

Jag observerade, att dessa nät hängde just öfver en liten stig, som dagligen otaliga gånger passerades. En gren av en större alm sträckte sig över vägen på ungefär 2 m. höjd över marken. Spindlarna hade måhända försökt att från denna höjd förankra sina nät vid jordytan, men snart nog erfarit, att de passerande ovillkorligen sönderrevo spänstrådarna. Vad var då att göra? Nöden är emellertid uppfinningarnas moder!

Nedfallande löv, som tillfälligtvis fastnade i nätet och eljest otvivelaktigt voro högst ovälkomna, kan ha fört byggmästaren på den tanken att fästa sitt nät vid en sådan svävande tyngd.

Jag ansåg emellertid även en annan förklaring möjlig: spindeln, som just var i färd med att spinna sitt nät, kom tillfälligtvis i beröring med ett vissnat löv, som bragtes att lossna av vinden eller spindelns kroppstyngd, och på denna fallskärm föll den mot marken. Spinstråden hejdade emellertid snart lövet, och när spindeln åter klättrade uppför sin tråd och lövet blev hängande kvar, hade sänklodet på detta sätt »uppfunnits».

I varje fall tillåter detta — man kan helt visst med berättigande anthropocentriskt säga — geniala användande av tyngdkraften för att utspänna nättrådarna att antaga, att åtminstone dessa spindlar icke endast arbeta maskinmässigt efter den in-vanda traditionen, utan experimentera och vid nätbyggandet ändamålsenligt utnyttja omständigheterna.

Rätt har också den gamle i glömska råkade REIMARUS, när han skriver¹:

¹ REIMARUS, H. S.: Allgemeine Betrachtungen über die Triebe der Thiere hauptsächlich ihre Kunsttriebe (Dritte Ausgabe; Hamburg 1773, p. 174).

»Es weben zwar die Spinnen ihr Netz in der Haupteinrichtung auf einerley Weise: allein, wie dick die äusseren Stricke sein müssen, worinnen des ganze Netz hängt, das bestimmen sie nach der Weite des Abstandes: je weiter der Ort absteht, woran die äusseren Stricke sollen fest gemacht werden, desto dicker machen sie dieselben: denn sie haben es in ihrer Macht, durch Öffnung mehrer oder weniger Sprützen in ihrem Hintern, die Fäden vielfacher oder einfacher zu machen. Das Netz wird zwar gemeiniglich in senkrechter Lage gewebet: allein ich habe doch auf einem Hofplatze, da das Gesinde Linien geschoren hatte, die Wäsche aufzuhängen, selbst gesehen, dass eine Spinne ihr Gewebe von einer Linie zur anderen, und also ganz horizontal ausgespannet hatte, nämlich weil in der Nähe kein Körper war, welcher ihr eine senkrechte Lage verstattete».

Om REIMARUS' horisontella spindelnät verkligen är förfärdigat av en spindel, som i normala fall endast spinner vertikala nät, och hans förklaring till motivet till det ändrade nätläget — liksom mitt förklaringsförsök — är tillfyllest, då synes mig dessa båda och det von PORAT'ska exemplet på avvikande nätbyggnadsätt visa att spindlarnas uppfinningsförmåga är mycket större än man förmodat. Vad den ena åstadkommer med sänklodanordningen, när en annan genom att ändra nätets läge från vertikalt till horisontellt, en förskjutning av fulla 90°.

Stockholm 17. I. 1918.

F. Bryk.

Ännu en tredje för Sverge ny *Eristalis*-art tagen i Ystad. — Ibland den oräkneliga mängd av *E. arbustorum* L. fanns 1917 ett och annat exemplar av *E. lucorum* MEIG. Den har säkerligen hittills blivit översedd på grund av sin stora likhet med ovannämnda — huvudsakligaste skillnaden är att antennborstet är pubescent och icke pennat. Den tycks även hava kort flygtid — mina data äro 26—30 juni. *E. alpinus* PANZ var mycket vanlig i år — *E. vitripennis* STROBL mindre vanlig. Alla arterna äro granskade av D:r W. LUNDBECK i Köpenhamn.

I. Ammitzböll.

Ovanligt skadedjur å preparerade fjärilar. — Den 21 juli i år spände jag i ett av mina spännbräden tre nattflyn, vilka jag ej ägnade någon vidare uppmärksamhet förr än den 5 augusti, då jag tänkte taga dem från det i mitt arbetsrum å väggen hängande brädet. Då befunnos emellertid alla fjärilarnas bakkroppar mer eller mindre uppätta, och i spännbrädets ränna satt, dold under en av fjärilarna, skadegöraren, som till min förvåning befunns vara en — tvestjärt. Då jag väntade professor TULLIGREN på ett besök i Växjö, lät jag djuret vara kvar för att för honom demonstrera det säkerligen ovanliga fallet, då tvestjärten påföl-